

Mevrouw De Boer, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Mij zijn dergelijke opmerkingen van boerenorganisaties niet bekend. De commissie-Ouwerkerk bestudeert op mijn verzoek de problematiek van de waterkwaliteit in Noord-Holland, met als aanleiding de kwestie van boer Pauw. Overigens heeft het kabinet al in 1995 met name aan de waterschappen en de betrokken gemeenten gevraagd om boeren te waarschuwen voor het fenomeen van de riooloverstorten. Verder is de regering zeer gelukkig met het feit dat LTO, de belangrijkste boerenorganisatie in dit land, terzake actief is en ook een meldpunt heeft.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): De heer Counotte van de gezondheidsdienst voor dieren heeft in Zembla gezegd dat 70% van het oppervlaktewater niet deugt. Ik hoor hierop graag een nadere reactie van de minister en verzoek hem, ofwel nu of in een later stadium uitgebreide informatie aan de Kamer te doen toekomen over de precieze stand van zaken.

Minister **Van Aartsen**: Voorzitter! Zoals ik al heb gezegd, is datgene wat de heren Schepens en Counotte beweren, moeilijk te beoordelen, omdat de achterliggende feiten en hypothesen ons niet bekend zijn. Alle

informatie die er is, is gegeven aan de commissie-Ouwerkerk, die vanaf deze zomer dit probleem bestudeert. De Kamer zelf heeft overigens ook activiteiten ontplooid en dat is heel goed. Wat het kabinet nu kan doen, is wachten op de rapportage van de commissie-Ouwerkerk. Ik weet van de voorzitter en van de leden van de commissie dat zij zeer serieus naar deze zaak kijkt, zonder dat wij daarop hoeven aandringen.

De heer **Meijer** (CDA): Er zouden, op aanraden van de heer Schepens, monsters van melk genomen zijn om te analyseren of daarin koolstofdioxide terug te vinden was. Kent de minister de uitslag van dit onderzoek en wat doen wij daarmee?

Minister **Van Aartsen**: Ik verwijs naar de verklaring die vorige week door de staatssecretaris van VWS en mij is gegeven. Er is een onderzoek gedaan, zowel door de inspectie voor de gezondheidszorg als door het NIZO. Daaruit is voortgekomen dat zowel gepasteuriseerde als rauwe melk geen enkele ongewenste stof bevat en met name niet de door de onderzoekers genoemde CS₂, die verantwoordelijk wordt gesteld voor de ziekteprocessen bij dieren. De

gemeten waarden voor deze stof liggen ruimschoots beneden de aanvaardbare niveaus. Al eerder in het onderzoek naar de zaak van boer Pauw was niets gebleken van toxische stoffen of van enig risico voor de volksgezondheid.

Vragen van het lid M.B. Vos aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, over **de berichten dat het kabinet in het NMP-3 zal aankondigen de milieunormen vergaand te versoepelen**.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter! Het Financieele Dagblad berichtte op 20 november naar aanleiding van een concept van het nieuwe Nationaal milieubeleidsplan. De kop luidde: De minister maakt milieunorm onderhandelbaar. Dat roept bij mijn fractie een aantal vragen op die ik nu graag aan de minister wil stellen.

1. Het Financieele Dagblad schrijft dat de publicatie van het Nationaal milieubeleidsplan is vertraagd en dat dit zou komen door een strijd tussen de departementen. Kan de minister ons hier een toelichting op geven? Kan zij ons toezeggen dat over het Nationaal milieubeleidsplan in ieder geval voor het eind van het jaar, dus voor het kerstreces, een besluit is genomen door het kabinet?

2. Het Financieele Dagblad berichtte over het uitkleden van de milieuportefeuille. Onder meer het beleid inzake verkeer en vervoer zou in verdere mate naar het departement van Verkeer en Waterstaat gaan, zonder dat Milieubeheer echt toeziet op het halen van de doeleinden. Kan de minister daar commentaar op leveren?

3. Worden de milieunormen versoepeld, onder meer de NO_x-emissionorm voor industrie?

4. Zal het nieuwe Nationaal milieubeleidsplan de basis leggen voor het groene regeerakkoord waar deze minister steeds van zegt: alleen met zo'n groen regeerakkoord kom ik terug als minister van Milieubeheer?

Minister **De Boer**: Voorzitter! Het is altijd buitengewoon jammer als je de Kamer of een Kamerlid moet teleurstellen in haar of zijn behoefte

De Boer

aan informatie. Men zal begrijpen dat ik geen commentaar kan geven op krantenberichten, ontwerpnota's of concepten die nog volop in behandeling zijn. Er hoeft geen reden voor bezorgdheid te zijn, want de voorbereiding van het NMP-3 loopt al een aantal maanden. Het is een heel open proces. Daarom lekken er wel eens concepten uit die later nog diverse keren worden herzien. Het is een open proces met vele doelgroepen. Wat het kabinet met het NMP-3 beoogt, staat keurig aangegeven op de pagina's 11 en 12 van de memorie van toelichting op de begroting voor volgend jaar. Ik heb dat ook aangegeven in de beantwoording in de eerste termijn van de begrotingsbehandeling. Mevrouw Vos zal zich dat ongetwijfeld herinneren.

De concrete vraag van mevrouw Vos is: treedt een versoepeling op van milieunormen? Het lijkt mij goed dat een onderscheid wordt gemaakt tussen milieunormen en milieudoelstellingen. Normen hebben betrekking op de inherente kwaliteit die moet worden bereikt. Vaak wordt deze wettelijk vastgelegd. Doelstellingen hebben veel meer betrekking op het beleid: welke normen wil je op welk moment gerealiseerd hebben?

Er is geen enkele aandrang om normen of doelstellingen te veranderen of los te laten. Bij een aantal zaken wordt weliswaar gediscussieerd over de vraag in welke tijd bepaalde normen gehaald zullen worden. Die discussie vindt op dit ogenblik nog plaats, zodat ik daar verder geen melding over kan doen.

De tweede vraag is of bepaalde taken naar Verkeer en Waterstaat worden overgeheveld. Dat is niet het geval. Op zichzelf zou ik daar niet tegen zijn, want in het kader van externe integratie hebben wij altijd gezegd dat het een goede zaak zou zijn als de departementen allemaal een eigen rol zouden vervullen in het waarmaken van een stuk milieubeleid.

Zal het NMP-3 de basis zijn voor het groene regeerakkoord? Het lijkt mij goed dat de Kamer eerst het NMP-3 afwacht.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter! Ik dank de minister voor de antwoorden. Zij zegt dat er geen reden is voor bezorgdheid. Daar wil ik haar graag aan houden.

Zij zegt dat milieunormen en milieudoelstellingen niet veranderd zullen worden. Is dat inderdaad zo?

Zal een aantal milieudoelstellingen inderdaad niet op een later tijdstip worden gerealiseerd? Kan de minister ons daar iets over zeggen?

Op zichzelf deelt mijn fractie de opvatting over de externe integratie. Houdt het ministerie van Milieubeheer in handen dat bepaalde doelen ten aanzien van bijvoorbeeld verkeer en vervoer gerealiseerd worden? Houdt de minister wat dat betreft de touwtjes in handen? Houdt zij voldoende grip op het beleid van het ministerie?

Tot slotte het volgende. De minister heeft zelf steeds gezegd voor een groen regeerakkoord te gaan. Anders is zij er niet meer bij. In die zin vind ik de vraag relevant of het product dat hier straks op tafel ligt, voor de minister een basis is om door te regeren. Kan zij daar iets over zeggen? Zullen wij ook het NMP-3 voor het kerstreces in de Kamer te zien krijgen?

Minister **De Boer**: Voorzitter! Ik heb gezegd geen aandrang te hebben om de normen te veranderen. Ik heb over de doelstellingen gezegd dat over een aantal aspecten en onderwerpen, zoals over de tijd, nog van gedachten moet worden gewisseld in het kabinet. Daar kan ik op dit ogenblik geen uitspraak over doen.

Nogmaals, ik ben een groot voorstander van externe integratie. Laat ik hierbij een tipje van de sluier oplichten. Het zal er waarschijnlijk toe leiden dat wij ten aanzien van één onderwerp, de CO₂, wellicht overgaan tot een pilotproject over de externe integratie. Dat hebben wij nog niet rond. Dat is het enige onderwerp waarbij wij op dit ogenblik iets kunnen doen in relatie tot het bevorderen van de externe integratie.

Wij leven nu in november 1997. Als het goed is, komt er een discussie over het nieuwe regeerakkoord in mei 1998. Ik laat mevrouw Vos dus nog even in spanning over dat regeerakkoord, voorzover ik er dan ook iets over te zeggen heb. Het NMP-3 is een ander document dan het regeerakkoord.

De heer **Lansink** (CDA): Voorzitter! Ik stel vast dat de minister de vraag over het uitbrengen van het NMP niet heeft beantwoord. Dat is van groot belang. Ik vraag de minister of zij kan garanderen dat het NMP-3 uitkomt voordat de klimaatconferentie in Kyoto tot afronding komt. Als de vraag bevestigend wordt beantwoord, stel ik de vraag hoe de zaak later wordt bijgesteld. Als de vraag ontkennend wordt beantwoord, stel ik de vraag hoe de minister denkt om de klimaatvraagstukken en andere zaken op te lossen. Komt de zaak nog voor half december in de Kamer?

Minister **De Boer**: Voorzitter! Als dat zo zou zijn, had de heer Lansink het stuk al moeten hebben. Volgende week vertrek ik immers naar Kyoto. De heer Lansink heeft het stuk nog niet ontvangen. Hij had dus wellicht al kunnen bevroeden dat wij het NMP niet voor Kyoto uitbrengen. De heer Lansink weet dat ik formeel verplicht ben om het NMP in 1998 uit te brengen. Ik heb steeds gezegd dat het mijn streven is om het NMP eind dit jaar uit te brengen. Ik hoop dat het nog lukt. Voor Kyoto lukt het in ieder geval niet. Wellicht lukt het voor de jaarwisseling. Anders zal het niet lang daarna zijn.

De heer **Klein Molekamp** (VVD): Voorzitter! Ik vraag mevrouw Vos hoe selectief zij de kranten leest. Als in de kranten staat dat het kabinet de milieunormen gaat versoepelen, vraagt zij de minister meteen om naar de Kamer te komen. Als twee dagen later in de kranten staat dat Nederland de voortrekker is bij de reductie van de broeikasgassen, verwacht ik dat mevrouw Vos een compliment aan het kabinet maakt. Bij de begroting heeft mevrouw Vos immers duidelijk het beeld geschetst dat het CO₂-beleid bij dit kabinet niet in goede handen is. Als zij nu ziet dat uit een wereldrapport blijkt dat Nederland op dit vlak absoluut een leidende rol speelt, is mijn vraag of mevrouw Vos inmiddels haar mening heeft veranderd. Is zij van mening dat Nederland een duidelijke voortrekkersrol speelt, zoals ook door

Klein Molekamp

het World Watch-instituut is aangegeven?

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter! Ik moet de heer Klein Molekamp teleurstellen. Ik ken het rapport dat hij heeft genoemd niet. Ik wil natuurlijk graag op de vraag ingaan. De informatie waarvan ik uitga, is dat Nederland het doel bij de eigen inzet bij CO₂ op dit moment absoluut niet realiseert. Ik betreur dat. Ik spreek de minister daarop aan met de aansporing om haar beleid aan te scherpen. Daarnaast speelt de minister wel een goede internationale rol bij het realiseren van CO₂-doelstellingen. Het Nederlands beleid vind ik echter teleurstellend.

Mevrouw **Augusteijn-Esser** (D66): Voorzitter! Het valt mijn fractie op dat de minister bijna elke week naar de Kamer wordt geroepen omdat er een rapport is uitgelekt, waarvan de minister vervolgens zegt dat de inhoud niet klopt en dat het ook nog lang niet is gewogen door het kabinet. Mijn vraag aan de minister is of zij van plan is om maatregelen te nemen om te voorkomen dat dit in de toekomst nog eens gebeurt.

Mijn tweede vraag betreft het artikel in Het Financieele Dagblad, toch niet het minste blad op dit gebied zou ik zeggen. Kan de minister mij verzekeren dat hetgeen in dat artikel staat – de D66-fractie is er ook bezorgd over als het juist is – volstrekt niet op waarheid berust en niet de inhoud zal zijn van NMP-3?

Minister **De Boer**: Voorzitter! Mevrouw Augusteijn vraagt naar het nemen van rechemaatregelen, begrijp ik. Uitlekken van zaken vinden wij allen een bijzonder slechte zaak. Helaas blijft dit niet beperkt tot één departement, maar betreft het alle departementen. Wat mij betreft zou daar paal en perk aan gesteld moeten worden. Dat is echter, zoals bekend, buitengewoon lastig. Daarbij komt dat Kamerleden, pers en anderen buitengewoon geïnteresseerd zijn in al datgene wat zou kunnen uitlekken. En dat kan ik nog wel begrijpen ook.

Het artikel in Het Financieele Dagblad heeft iets te maken met klok

en klepel. Dat is het gehalte van dat artikel.

Vragen van het lid Van Hoof aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over **de resultaten van onderzoek door de SVB naar fraude met kinderbijslag in Turkije**.

De heer **Van Hoof** (VVD): Voorzitter! Recent hebben wij berichten ontvangen waaruit blijkt dat er naar Turkije kinderbijslag gaat voor kinderen die niet te vinden zijn en misschien wel helemaal niet bestaan. Zijn deze berichten juist? Als dit het geval is, wordt de SVB, maar eigenlijk de Nederlandse belastingbetaler, benadeeld om niet te zeggen opgelicht en wordt onze kinderbijslag misbruikt. Het kan niet zo zijn dat wij in Nederland streng controleren op fraude en dat die fraude in het buitenland mogelijk is zonder dat wij er iets aan lijken te kunnen doen. Vandaar mijn volgende vragen aan de staatssecretaris.

Deelt hij de mening van de VVD-fractie dat kinderbijslagfraude aantrekkelijk is, gezien het feit dat het kinderbijslagniveau relatief hoog is in vergelijking met het niveau in Turkije? Ik teken daarbij overigens aan dat men in Turkije volgens mij geen systeem van kinderbijslag hanteert. Heeft hij inzicht in de omvang van de fraude? Als die fraude plaatsvindt door gebrek aan registratie- en controlesystemen is daar dan überhaupt greep op te krijgen? Zijn er afspraken met Turkije over medewerking om dit soort fraude te voorkomen en werken die afspraken? De meest algemene vraag is: wat gaat de staatssecretaris hieraan doen?

Ik begrijp uit krantenberichten dat men vanuit Nederland de mensen in Turkije inseeit als er controles op komst zijn. Misschien is het goed die berichtenstroom ook te gebruiken om te laten weten dat wij hier harde maatregelen wensen te nemen om deze fraude tegen te gaan. Wil de staatssecretaris daar zijn bijdrage aan leveren?

Staatssecretaris **De Grave**: Voorzitter! Ik kan bevestigen dat vrijdag jongstleden de SVB mij

vertrouwelijk heeft ingelicht over het feit dat er in een regio in Turkije onderzoek is gedaan naar het voorkomen van misbruik met de rechten op kinderbijslag. Ik kan de heer Van Hoof antwoorden dat de SVB mij in dat gesprek heeft meegedeeld dat onderzoek is gedaan naar 127 gezinnen en dat is gebleken van een substantieel onterechte uitkering van kinderbijslag. Dit heeft mij aanleiding gegeven tot spoedoverleg met de SVB op maandagochtend jongstleden. Wij zijn daarin tot de conclusie gekomen dat de situatie buitengewoon ernstig is en niet conform hetgeen de Nederlandse samenleving op dit punt wil. Het is belangrijk dat degenen die er recht op hebben, kinderbijslag krijgen. Evenzeer geldt dat degenen die daar geen recht op hebben, het niet moeten krijgen.

De aanleiding voor het onderzoek was het relatief veel voorkomen van meerlingen in het betrokken gebied. Daarbij speelt wellicht het element een rol dat voor degenen die hier werken en van wie het gezin in Turkije verblijft het niveau van de kinderbijslag afgezet tegen het niveau van de kosten van levensonderhoud in Turkije aantrekkelijk is. Dat is overigens een element van een discussie die al eerder is gevoerd, ook in deze Kamer. Door de Kamer is er reeds een aantal malen ook in politieke zin een conclusie aan verbonden.

Dit onderzoek heeft plaatsgevonden met de volle medewerking van de Turkse autoriteiten. Ik heb dan ook geen kritiek op dat punt. Het is in zekere zin een vooruitlopen op de afspraken die tussen de Nederlandse regering en Turkije zijn gemaakt over het handavingsprotocol. Het protocol is formeel nog niet getekend, maar op dit punt komt Turkije wel geheel na wat er in het handavingsprotocol staat. Dit laat onverlet dat er in incidentele gevallen in een praktijksituatie sprake kan zijn van officiële stukken die een bepaald beeld geven van de vraag of men wel of niet rechthebbend is. In de praktijk blijkt dat dan niet het geval te zijn. Maar nogmaals, ik heb geen enkele reden om ontevreden te zijn over de medewerking die de Turkse regering verleent.

Dan is er de belangrijkste vraag, namelijk wat hier verder mee moet gebeuren. Ik wils de Kamer erop dat hedenochtend bij de Kamer is ingediend het wetsvoorstel export